

POSTANOWIENIE

Dnia 5 października 2017 r.

Sąd Najwyższy w składzie:

SSN Marta Romańska

w sprawie z wniosku A. Ł.
przy uczestnictwie R. S.A. z siedzibą w W.
o wpis wykreślenia hipoteki umownej kaucyjnej z KW nr (...),
na posiedzeniu niejawnym w Izbie Cywilnej
w dniu 5 października 2017 r.,
na skutek skargi kasacyjnej wnioskodawczyni
od postanowienia Sądu Okręgowego w T.
z dnia 28 grudnia 2016 r., sygn. akt I Ca (...),

- 1) odmawia przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania;**
- 2) stwierdza, że uczestnicy ponoszą we własnym zakresie koszty związane ze swym udziałem w postępowaniu kasacyjnym.**

UZASADNIENIE

Sąd Najwyższy przyjmuje skargę kasacyjną do rozpoznania, jeżeli w sprawie występuje istotne zagadnienie prawne, istnieje potrzeba wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów, zachodzi nieważność postępowania lub skarga kasacyjna jest oczywiście uzasadniona (art. 398⁹ § 1 k.p.c.). Obowiązkiem skarżącego jest sformułowanie i uzasadnienie wniosku o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w nawiązaniu do tych przesłanek (art. 398⁴ § 2 k.p.c.), gdyż tylko wtedy może być osiągnięty cel wymagań przewidzianych w art. 398⁴ § 2 k.p.c. Rozstrzygnięcie Sądu Najwyższego w kwestii przyjęcia bądź odmowy przyjęcia skargi kasacyjnej do

rozpoznania wynika z oceny, czy okoliczności powołane przez skarżącego odpowiadają tym, o których jest mowa w art. 398⁹ § 1 k.p.c.

Wnioskodawczynie wniosła o przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania ze wskazaniem na potrzebę wykładni przepisów prawnych budzących poważne wątpliwości lub wywołujących rozbieżności w orzecznictwie sądów (art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c.), to jest art. 99 ust. 1 ustawy o księgach wieczystych i hipotece (dalej: „u.k.w.h.”) w związku z potrzebą odpowiedzi na pytanie, „czy złożenie przez właściciela nieruchomości obciążonej hipoteką, na podstawie prawomocnego postanowienia Sądu, kwoty uznanej przez Sąd za kwotę zabezpieczoną hipoteką, do depozytu sądowego, ze zrzeczeniem się jej odebrania z powrotem, prowadzi do wygaśnięcia hipoteki, czy też konieczne jest złożenie do depozytu kwoty wskazanej w treści wpisu hipotecznego”. Wnioskodawczynie powołała się też na występowanie w sprawie istotnego zagadnienia prawnego (art. 398⁹ § 1 pkt 1 k.p.c.), sprowadzającego się do pytania, czy „kwotą zabezpieczoną hipoteką” w rozumieniu art. 99 ust. 1 i 2 u.k.w.h. jest kwota wskazana we wpisie hipotecznym, czy też kwota rzeczywistego zobowiązania dłużnika, które jest zabezpieczone hipoteką oraz czy sąd wieczystoksięgowy, orzekający w sprawie z wniosku właściciela nieruchomości o wykreślenie hipoteki jest związany postanowieniem w przedmiocie zezwolenia na złożenie kwoty zabezpieczonej do depozytu sądowego, ze zrzeczeniem się jej odebrania, także w zakresie określonej w tym postanowieniu kwoty, czy też jest upoważniony do jej weryfikacji.

Odwołanie się do przesłanki przyjęcia skargi kasacyjnej do rozpoznania przewidzianej w art. 398⁹ § 1 pkt 2 k.p.c. wymaga wykazania, że określony przepis prawa, chociaż budzi poważne wątpliwości (ze wskazaniem, na czym one polegają), nie doczekał się wykładni, bądź że jego niejednolita wykładnia wywołuje rozbieżności w orzecznictwie sądów, które należy przytoczyć.

Przyjęcie skargi kasacyjnej do rozpoznania w związku z występowaniem w sprawie istotnego zagadnienia prawnego wymaga przedstawienia problemu o charakterze abstrakcyjnym, nierozstrzygniętego w dotychczasowym orzecznictwie i wymagającego pogłębionej wykładni (por. np. postanowienie Sądu Najwyższego z 2 października 2001 r., I PKN 129/01, OSNP 2003, nr 18, poz. 436). W postanowieniu z 23 marca 2012 r., II PK 284/11 (nie publ.), Sąd Najwyższy

wyjaśnił, że zagadnieniem prawnym jest zagadnienie, które wiąże się z określonym przepisem prawa materialnego lub procesowego względnie uregulowaniem prawnym, których wyjaśnienie ma nie tylko znaczenie dla rozstrzygnięcia konkretnej sprawy, ale także dla rozstrzygnięcia innych, podobnych spraw. Wskazanie na zagadnienie prawne uzasadniające wniosek o rozpoznanie skargi kasacyjnej powinno nastąpić przez jego sformułowanie jako problemu prawnego wymagającego rozstrzygnięcia, określenie przepisów prawa, w związku z którymi powstało i podanie argumentów, które prowadzą do rozbieżnych ocen. Dopiero wówczas Sąd Najwyższy ma podstawę do rozważenia, czy przedstawione zagadnienie jest rzeczywiście zagadnieniem „prawnym” oraz czy jest to zagadnienie „istotne”.

Nie istnieje potrzeba wykładni przepisów prawa ani nie występuje w sprawie istotne zagadnienie prawne, jeżeli Sąd Najwyższy w pewnej kwestii wyraził swój pogląd we wcześniejszym orzecznictwie, a nie zachodzą okoliczności uzasadniające jego zmianę. To samo dotyczy przypadku, gdy przepisy, na kanwie których skarżący sformułował zagadnienie prawne w ogóle nie mają zastosowania w sprawie względnie wprawdzie mają w niej zastosowanie, ale okoliczności faktyczne stanowiące podstawę rozstrzygnięcia, którymi Sąd Najwyższy przy rozpoznawaniu skargi kasacyjnej byłby związany (art. 398³ § 3 i art. 398¹³ § 2 k.p.c.), nie pozwalają na odniesienie się do zagadnienia prawnego sformułowanego przez skarżącego.

Wnioskodawczyni przez wniesienie skargi kasacyjnej zmierza do uzyskania odpowiedzi na pytanie, czy „kwotą zabezpieczoną hipoteką” umowną kaucyjną, o której mowa w art. 99 ust. 1 i 2 u.k.w.h., podlegającą złożeniu do depozytu w celu uzyskania wykreślenia hipoteki, jest ujawniona w księdze kwota, do której nastąpiło zabezpieczenie, czy też kwota odpowiadająca aktualnej w chwili wystąpienia z wnioskiem wysokości zabezpieczonej hipoteką wierzytelności, której świadczenie spowodowałoby wygaśnięcie zobowiązania dłużnika i tym samym wygaśnięcie ustanowionego dla niego zabezpieczenia. Tak sformułowane zagadnienie nie koresponduje z okolicznościami faktycznymi niniejszej sprawy, gdyż wnioskodawczyni nie złożyła do depozytu kwoty, na którą opiewa zabezpieczenie, lecz samodzielnie wyliczoną kwotę, przez nią samą uznaną

za odpowiadającą wysokości zobowiązania dłużnika zabezpieczonego hipoteką. Wnioskodawczyni uzyskała wprawdzie postanowienie o zezwoleniu na złożenie takiej kwoty do depozytu sądowego, ale z art. 693¹ k.p.c. wynika ograniczony zakres kognicji sądu w sprawach o złożenie przedmiotu świadczenia do depozytu sądowego. Oznacza on, że wydanie takiego postanowienia nie może być uznane za przesądzające o rzeczywistej i aktualnej wysokości kwoty wierzytelności zabezpieczonej hipoteką kaucyjną, której świadczenie spowodowałoby wygaśnięcie hipoteki. Co oczywiste i nie wymagające wykładni, ograniczony zakres kognicji sądu wieczystoksięgowego nie pozwala na prowadzenie w postępowaniu przed tym sądem czynności dowodowych zmierzających do rozstrzygnięcia sporu o aktualną, rzeczywistą wysokość zadłużenia dłużnika wobec wierzyciela hipotecznego. Rozstrzygnięcie takiego sporu może mieć miejsce w postępowaniu o uzgodnienie treści księgi wieczystej z rzeczywistym stanem prawnym (por. też postanowienie Sądu Najwyższego z 5 listopada 1998 r., I CKN 354/98).

Mając powyższe na uwadze, na podstawie art. 398⁹ § 1 k.p.c. oraz - co do kosztów postępowania - art. 520 § 1 k.p.c. w zw. z art. 398²¹ i art. 391 § 1 k.p.c., orzeczono jak w postanowieniu.